

Національна академія наук України
Рада по вивченню продуктивних сил України

ЕКОНОМІКА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
І ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

Збірник наукових праць

Київ – 2009

Економіка природокористування і охорони довкілля: зб. наук. пр. / РВПС України НАН України. – К.: РВПС України НАН України, 2009. – 266 с.

Наукові праці щорічника висвітлюють результати теоретичних та методологічних еколого-економічних досліджень. Особливу увагу приділено рентним відносинам, управлінню та організації раціонального природокористування та охорони навколишнього природного середовища, еколого-економічним проблемам регіонального розвитку та секторальному гарантуванню екологічної безпеки. У збірнику, зокрема, розглянуто наукові підходи до еколого-економічного дослідження надзвичайних ситуацій природного і техногенного походження, сучасні підходи до формування та реалізації екологічної політики, проблеми та особливості інституалізації екологоорієнтованого природокористування, методичні підходи до економічної оцінки природних ресурсів, податкові важелі раціонального природокористування та гарантування екологічної безпеки тощо. Практичні аспекти пропонованих досліджень пов'язані з регіональним аналізом ефективності ресурсокористування, секторальним дослідженням структурно-динамічних зрушень у сучасних умовах, моделюванням впливу вертикально інтегрованих об'єднань на еколого-економічний стан території.

Для науковців, спеціалістів органів державного управління, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів.

Научные труды ежегодника отражают результаты теоретических и методологических эколого-экономических исследований. Особое внимание уделено рентным отношениям, управлению и организации рационального природопользования и охраны окружающей природной среды, эколого-экономическим проблемам регионального развития и секторальному обеспечению экологической безопасности. В сборнике, в частности, рассмотрены научные подходы к эколого-экономическому исследованию чрезвычайных ситуаций, современные подходы к формированию и реализации экологической политики, проблемы и особенности институализации эколого-ориентированного природопользования, методические подходы к экономической оценке природных ресурсов. Практические аспекты предлагаемых исследований касаются регионального анализа эффективности ресурсопользования, секторальных исследований структурно-динамических изменений в современных условиях, моделированию влияния вертикально интегрированных объединений на эколого-экономическое состояние территории.

Для научных сотрудников, специалистов органов государственного управления, преподавателей вузов, аспирантов.

Затверджено до друку вченою радою Ради по вивченню продуктивних сил України НАН України (протокол № 10 від 27.10.09).

Рецензенти: д.е.н., проф. Герасимчук З.В.;
д.е.н. Кравців В.С.
д.е.н., проф. Степанов В.М.

Редакційна колегія: чл.-кор. НААН України, д.е.н., проф. М.А. Хвесик (відповідальний редактор); д.е.н., проф. І.К. Бистряков; д.е.н., проф. Я.В. Коваль; д.е.н., проф. В.С. Міщенко; д.е.н., проф. Є.В. Хлобистов; к.е.н., ст.н.с. Л.В. Жарова (відповідальний секретар).

ЗМІСТ

ВІД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ	3
I. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ЕКОНОМІКИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ І СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ	
<i>КУЦЕНКО В.І.</i> Екологічна безпека і здоров'я нації	5
<i>ДЕЙНЕКО Л.В., ШЕЛУДЬКО Е.І.</i> Еколого-економічні засади формування та реалізації державної політики в сфері продовольчого забезпечення країни: принципи, критерії, пріоритети	12
<i>КОВАЛЬ Я.В.</i> Напрями реформування інфраструктурних систем лісового господарства України	18
<i>БУДЗЯК В.М.</i> Економіко-екологічні принципи ефективного використання, охорони та відтворення земель сільськогосподарського призначення	25
<i>ГУСЄВА І.І., КАРАЄВА Н.В., СЕГЕДА І.В.</i> Методологія вибору критеріїв прийняття інтеграційних стабілізаційних рішень, спрямованих на гарантування екологічної безпеки енергетичних систем	33
<i>ДОБРЯНСЬКА Л.О.</i> Наукові основи екологізації розвитку продуктивних сил	40
<i>ЖАРОВА Л.В.</i> Екологічна політика: сучасний стан, проблеми та перспективи	46
<i>ЛЬІНА М.В.</i> Забезпечення діяльності неприбуткових організацій у галузі охорони природи	53
<i>КАКУТІЧ П.Ю.</i> Безпека держави та сталий розвиток: поєднання для подолання кризи	59
<i>САБАДАШ В.В.</i> Екологічний конфлікт: чинники виникнення і проблеми врегулювання	65
<i>СУНДУК А.М.</i> Проблеми взаємодії в системі координат "державна – світовий простір"	71
<i>ШЕВЧЕНКО І.В.</i> Здоров'я населення як відображення екологічного ризику та екологічної безпеки	75
II. ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ	
<i>АНТОНЕНКО І.Я., КАРПУК А.І.</i> Розвиток лісоресурсної сфери в умовах фінансово-економічної кризи	82
<i>ГОРОХІВСЬКИЙ О.І.</i> Еколого-економічні інструменти регулювання нелегального обігу лісових товарів	88
<i>КЛИНОВИЙ Д.В.</i> Рентно-економічні аспекти функціонування суспільних систем у світлі теорії спіральної динаміки розвитку продуктивних сил	95

<i>КОЛОМИЦЕВА О.В.</i> Структурні зрушення в економіці: сутність і напрями трансформації	102
<i>КРЮКОВА І.О.</i> Природа як об'єкт відносин суспільно-економічної експлуатації	106
<i>МАТЮХА В.В., МОВЧАН М.Т.</i> Інституціональні важелі як дієвий інструмент державного управління сферою надрокористування	114
<i>ОМЕЛЬЯНЕНКО Т.Л.</i> Механізми та джерела фінансового забезпечення поводження з відходами в Україні	123
<i>ПРОКІП А.В.</i> Методологія еколого-економічної оцінки доцільності заміщення паливних енергоресурсів	132
<i>РИЖКОВ І.Ю.</i> Удосконалення організаційно-економічного механізму водокористування та водоохоронної діяльності	138
<i>РИЖОВА К.І.</i> Еколого-правові аспекти раціонального ведення природокористування	142
<i>СЕВЕРЕНЧУК А.Л.</i> Інституційні зміни в землекористуванні на шляху до сталого розвитку	148
<i>СОТНИК І.М.</i> Методичні підходи до соціо-еколого-економічної оцінки наслідків ресурсозберігаючих трансформацій	152

ІІІ. РЕГІОНАЛЬНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

<i>БУДЗЯК О.С.</i> Еколого-економічні проблеми використання земель транспорту	159
<i>ЗАГВОЙСЬКА Л.Д.</i> Чистіше виробництво та екоефективність: еколого-економічний дискурс економічного зростання	164
<i>КОЛМАКОВА В.М.</i> Проблеми інвестиційного забезпечення екологічних програм	168
<i>КРОЛЕВЕЦКАЯ А.С.</i> Экономическая оценка объектов минерально-сырьевой базы и задачи ее совершенствования	175
<i>МАКОВЕЦЬКА Ю.М.</i> Інтегровані показники поводження з відходами як інструментарій для виміру та репрезентації еколого-економічних тенденцій в Україні	183
<i>МАКСИМІВ Л.І., СОЛОВІЙ І.П., СМОЖАНИК А.Б.</i> Тенденції, обмеження та перспективи розвитку сертифікації лісогосподарських підприємств	189
<i>ПАЩЕНКО Є.Ю.</i> Перспективи становлення ринку самоцвітної сировини та продукції з неї в Україні	197
<i>СТАСИШЕН М.С.</i> Основні тенденції розвитку рибного господарства України в умовах глобалізації	206
<i>УСТИНОВА І.І.</i> Сутність поняття сталість у контексті територіального управління розвитком регіонів	219
<i>ФЕДОРИЦЕВА А.М., СТРАШИНСЬКА Л.В.</i> Основні напрями державної інноваційної політики в контексті сталого розвитку	229

<i>ЧЕРНЯХІВСЬКА А.В.</i> Стратегічна екологічна оцінка як сучасний інструмент екологічної політики	234
<i>ЧУКАЄВА І.К., ЩУЛПЕНКО В.Є.</i> Енергозбереження та нетрадиційні джерела енергії як фактори поліпшення екологічної ситуації	240
<i>ШЛАПАК М.Ю.</i> Нагальність імплементації системи еколого-економічних рахунків у національному рахівництві України	246
<i>СТЕЦЮК М.П.</i> Сучасний стан використання та охорони земель Київської області	251
<i>РОГАЧ С.М.</i> Теоретико-методологічні засади формування інституціоналізму та його значення в розвитку ринкових відносин	256